

Ako sa z našich srdc stali mestá duchov, ale našli sme liek

Kristina Alaksova, Banska Bystrica, Slovakia

Možno sám nadpis znie depresívne, ale keď sa na celú tú corona šialenosť pozriem retrospektívne, môžem konštatovať, že sme ako ľudia dostali dar. Nemyslím teraz na chorých, tých, čo nás opustili a tých smutných, čo po nich ostali. Nie, mám na mysli všetkých, ktorých sa kríza dotkla, ale zdravotne ich obišla.

Začali sme na Slovensku tak hlbšie vnímať, že sa niečo vo svete deje niekedy začiatkom marca 2020.

Sledovali sme správy a hovorili si, že nás sa to netýka, že sme tu tak nejak zavretí a malinkí, že nás to predsa musí obísť. Veď tu máme chrípkovú epidémiu minimálne raz za rok a maximálne je zavretých pár škôl, zákaz návštev v nemocniciach a obmedzený režim v domovoch dôchodcov, tak prečo by sme sa mali stresovať, my nie sme v Číne...

Verte, že okolo 10. marca som už bola rada, že sa zatvárajú školy, aj keď som si nevedela predstaviť, ako budem doma s dvomi deťmi fungovať. Vtedy som si uvedomila, že horšia choroba ako COVID - 19, horší vírus je strach. A teraz už viem, že som mala pravdu.

Vtedy, medzi 10. a 15. marcom sa začali ľudia k sebe správať ináč. Podozrievavo. Čo ak je človek v autobuse vedľa mňa chorý. Čo ak bol na lyžovačke v Alpách. Čo ak ma nakazí, čo ako zomriem.

Tak som to cítila...aj ja som sa bála.

Začali sme nosiť rúška, prišli prvé obmedzenia, prvé zákazy, zavreté obchody, vykupený toaletný papier, už sme si nemohli dať čapované pivo len tak v obľúbenej krčmičke, nemohli sme si vypiť voňavú kávu s kamoškou.

Respirátory, jednorazové rukavice a dezinfekcia všetkého druhu sa stali tak výnosným biznisom, že ich ceny vzrástli o 1000%. Nuž čo, ponuka versus dopyt – zákon trhu.

Potom už bolo zavreté všetko, obmedzene fungovali len potraviny, drogérie a lekárne, ľudia nad 65 rokov mali prednostné právo na nákup vo vyhradenom čase, kedy do obchodov nesmel vstúpiť nik mladší. Opäť sa však prejavila nezodpovednosť niektorých ľudí, keď seniori namiesto využitia vyhradeného času, chodili nakupovať kedykoľvek.

Obchodné centrá boli vyľudnené. Bola som sa v jednom prejsť, všade tma, zavreté mreže, rozmýšľala som, kedy sa to vráti do normálu, ako to bude POTOM a či vôbec budem mať za čo nakupovať. Pretože aj to sa nás dotklo, proste, svet sa zastavil na pár týždňov a ľudia sa balí o svoju existenciu, o svoje istoty, o svoje deti, stáli zákazky, neozývali sa klienti, čerpala som z finančnej rezervy.

Ale ľudia sú druh prispôsobivý, zamestnávateľia zistili, že ich zamestnanci môžu pracovať z domu, a že to nie je neefektívne. Myslím, že veľa mojich známych, ktorí takýto druh práce (home office) dovtedy nevyužívali, sa v ňom doslova našli. Ja tak pracujem dlhodobo, je to len o sebadisciplíne.

Čo je však oveľa lepšie, deti, ktoré boli doma zavreté sa odrazu začali tešiť do školy. Opäť sa prejavila prispôsobivosť a schopnosť hľadať riešenia a zrazu sa 90% školákov všetkých vekových kategórií začalo učiť online. 2 – 3 hodiny denne sa aspoň virtuálne videli s kamarátmi a učiteľmi, zvyšok učiva zvládali cez domáce úlohy a domáce projekty. A mne sa to začalo páčiť oveľa viac, pretože sa ukázalo, že vieme prelomiť skostnatenosť systému výučby a deti dokážeme nasmerovať k väčšej samostatnosti.

Áno – aj to nám dala corona kríza. Silu byť samostatnými, viac si veriť, pretože to je prirodzený boj zdravej psychiky proti strachu. Otriasť sa a pohnúť vpred.

A vtedy ľudia začali fungovať konečne ľudsky. Konečne pochopili, že slovo humánny je odvodené od slova human – človek. Vtedy zavial po celom Slovensku závan človečiny a zrazu všetci šili rúška, zdieľali návody, ako ich ušiť, rozdávali ich, posúvali ďalej, vhadzovali do schránok.

Začali si vážiť prácu zdravotníkov, policajtov, vojakov, hasičov a predavačiek. Tých ľudí, na ktorých za iných okolností zabúdame. Zabúdame ich oceniť, všade sa ponáhľame a odrazu nás niečo zastavilo.

Verte, že toľko spoločenských hier s deťmi som nehrala už dávno, obrali ma o všetko v Monopoly, normálne som vyhlásila krach. Vzдалa som sa slov „potom sa s vami zahrám“, pretože mi nejako viac prišlo normálne odložiť všetko a hrať sa Brainbox, Dostihy a neviem, čo ešte všetko.

Ja som sa napríklad ešte bála, že stratím inšpiráciu na vymýšľanie jedál a varenie čohokoľvek s čímkoľvek, pretože moji chlapi (17 a 9) odrazu potrebovali jesť 5 – 6 krát za deň a ja som rozmýšľala, či nezačnem chovať sliepky na balkóne... Ale vynašla som sa.

A chýbala mi mama. Nosila som jej len nákupy, ktoré si vybrala z kufra auta a zakývali sme si. Opäť, bála som sa, ale povedala som si, že takto je to dobre, teraz to takto musí byť, potom to bude dobré, len nech sme všetci zdraví. Budeme, sme.

Jéééj a naučila som sa nakupovať oblečenie online bez skúšania a všetko mi sadlo, nič nemusím vracieť. A ešte som sa neprinútila doma cvičiť, no a čo, teraz sa radšej idem prebehnúť do mesta a dám si kávu a zmrzlinu. Usmievam sa na ľudí okolo seba, už môžem, vonku nemusíme nosiť rúška, teším sa z nového rúžu, teším sa zo slnka (už sa mi nerosia slnečné okuliare) a som šťastná, že sa už môžem tešiť.

Verím a dúfam, že nič takéto už nezažijeme, a že si zapamätáme všetko to ľudské a správne, čo sme sa naučili, lebo tak to má byť.

How our hearts became ghost towns, but we found a cure

The title may sound depressing, but when I look at the whole coronavirus madness retrospectively, I can say that we as people have received a gift. I am not thinking of the sick, or of those who have left us or the sad who are left behind. No, I mean everyone affected by the crisis who escaped with their health.

In Slovakia we began to understand that something serious was happening in the world sometime in early March 2020. We watched the news and told ourselves that Slovakia is so small and enclosed that it couldn't affect us. After all, we have a flu epidemic at least once a year and at most only a few schools are closed and there may be a ban on hospital visits or limited visiting hours in retirement homes. So why should we stress? We are not in China...

Believe me, around March 10th, I was already glad that schools were closing, even though I couldn't imagine how I would work at home with two children. That's when I realized that a disease worse than COVID-19 is fear. And now I know I was right.

Then, between March 10th and 15th, people started to treat each other suspiciously. What if the person on the bus next to me is sick? What if he was skiing in the Alps (one of the pandemic hot spots)? What if it infects me, what if I die?

That's how I felt... I was scared too.

We started wearing face masks, then the first restrictions came: closed shops, sold out toilet paper, we could no longer have a draft beer in our favorite pub, we could not drink coffee with a friend.

Respirators, disposable gloves and disinfection of all forms have become such a profitable business that their prices have risen by 1000%. Well, supply versus demand - the law of the market.

Then everything was closed, only food, drugstores and pharmacies functioned to a limited extent. People over the age of 65 had a priority to shop during an assigned time in which no one else was allowed to enter the shops.

Shopping centers were empty. I was walking in one, dark everywhere, bars were closed. I wondered when everything would return to normal, how it will be when this is all OVER. The world stopped for a few weeks and people were fearing for their life, for their security, for their children, for standing orders, for not responding to clients. I was drawing on the financial reserve.

But people are kind of adaptable, employers have found that their employees can work from home, and that it's not inefficient. I think that many of my acquaintances, who did not use this kind of work (home office) until then, suddenly found it manageable. I have worked like this for a long time, it's just about self-discipline.

But much better, the children who were locked up at home suddenly began to enjoy school. Once again, adaptability and the ability to find solutions were demonstrated. And with that, 90% of school children of all ages started learning online, 2-3 hours a day. At least they saw friends and teachers virtually. They managed the rest of the curriculum through homework and home projects. And I started to like it a lot more, because it turned out that we can break the repetitiveness of the teaching system and we can direct children towards greater independence.

Yes, the coronavirus crisis gave us that too. The power to be independent, to believe more in ourselves, because that is the natural response of a healthy psyche against fear. Shake it off and move forward.

And then people finally began to function humanely. Finally, they understood what it meant to be "human". At that time, a wave of realization was rushing all over Slovakia, and suddenly everyone was sewing a face mask, sharing instructions on how to sew them, handing them out, passing them on, throwing them in boxes.

They began to appreciate the work of paramedics, police, soldiers, firefighters and saleswomen. Those were the people we forget about in regular circumstances. We failed to recognize their hard work. We are in a hurry everywhere but now suddenly we are forced to stop right in our tracks.

Believe me, I have never played so many board games with my children in my life. I was robbed of everything in Monopoly; I routinely declared bankruptcy. I stopped saying "I'll play with you later" and it became more natural to just stop whatever I was doing and play Brainbox, Horse Racing and everything else with the kids.

I was still afraid that I would lose inspiration to prepare meals and cook, because my boys (17 and 9) suddenly needed to eat 5-6 times a day and I began wondering if I should start raising hens on the balcony... But I decided not to.

And I missed my mom. I brought her groceries, which she took straight from the trunk of the car. We waved to each other without talking or touching. I was scared, but I said to myself that this is the best we can do, now it has to be this way, then it will be good, as long as we're healthy. We will be, we are.

Hey and I learned to buy clothes online without trying them on and everything suited me, I don't have to return anything. And I haven't forced myself to exercise at home yet, so what? I'd rather make a run to the city to get ice cream or coffee. I smile at the people around me as I don't have to wear a face mask outside anymore, I'm looking forward to the new lipstick, I'm looking forward to the sun (my sunglasses are no longer foggy) and I'm happy to be able to look forward to something.

I believe and hope that we will never experience anything like this again, and that we will remember all the humane and correct things we have learned, because that is how it should be.

